

ZBIERKA

**STANOVÍSK NAJvyššIEHO SÚDU
A ROZHODNUTÍ SÚDOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

1/2026

OBSAH***Rozhodnutia vo veciach občianskoprávných – Veľký senát*****1. Zánik dlhu. Náhrada škody. Zodpovednosť štátu. Exekučné konanie. Postúpenie pohľadávky. Vecná legitímácia. Aktívna legitímácia.**

Zánik záväzku vymožením predstavuje zloženú právnu skutočnosť. Pred výplatou výťažku nedochádza k oddeleniu vymáhanej pohľadávky od práva na výplatu výťažku.

Ak došlo k postúpeniu vymáhanej pohľadávky, právo na výplatu výťažku nadobúda postupník dňom, kedy nadobudol procesné postavenie oprávneného.

Oprávnený v exekučnom konaní má právo na náhradu škody za exekútorom nevyplatený výťažok podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov. 3

2. Premlčacia doba. COVID-19.

Premlčacia doba pohľadávky v súkromnoprávnom vzťahu v období odo dňa účinnosti zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii, a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení neskorších predpisov, t. j. od 27. marca 2020 do 30. apríla 2020 spočíva, resp. neplynie bez ohľadu na to, či uplynutie tejto lehoty v rozhodnom období skončí. 17

3. Fikcia doručenia. Doručovanie elektronicky. Elektronická schránka.

Pri fikcii doručenia sa elektronický dokument považuje za doručený až po uplynutí úložnej lehoty v zmysle § 32 ods. 2 zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov a nie v posledný deň úložnej lehoty. 27

1.**R O Z H O D N U T I E**

Zánik záväzku vymožením predstavuje zloženú právnu skutočnosť. Pred výplatou výťažku nedochádza k oddeleniu vymáhanej pohľadávky od práva na výplatu výťažku.

Ak došlo k postúpeniu vymáhanej pohľadávky, právo na výplatu výťažku nadobúda postupník dňom, kedy nadobudol procesné postavenie oprávneného.

Oprávnený v exekučnom konaní má právo na náhradu škody za exekútorom nevyplatený výťažok podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov.

(rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 3. decembra 2025 sp. zn. 1VCdo/5/2025)

Z o d ô v o d n e n i a :

1. Žalobkyňa sa žalobou domáhala náhrady škody, ktorá jej mala byť spôsobená vo výške 13.213,16 eur nesprávnym úradným postupom zo strany súdneho exekútora v exekučnej veci vedenej Okresným súdom Nové Zámky pod sp. zn. Er/1820/1997 (EX 553/1997) tým, že súdny exekútor JUDr. Emil Vančík (a neskôr ani jeho náhradník) do času podania žaloby právoplatne nerozhodol o rozvrhu výťažku dražby, pretože oba rozvrhy neboli súdom schválené. Uviedla, že vyzvala exekútora, a aj jeho náhradníkov, k vydaniu výťažku dražby, avšak neúspešne a tvrdila, že došlo k nesprávnemu úradnému postupu exekútora, ktorým jej bola spôsobená škoda, keď súdny exekútor nesplnil svoju povinnosť a neodovzdal vymožené finančné prostriedky, ktoré navyše JUDr. Emil Vančík spotreboval na nezistené účely.

2. Okresný súd Nové Zámky (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 21. februára 2020 č. k. 13C/111/2017-207 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni 13.213,16 eur s 5 % úrokom z omeškania ročne od 13. 05. 2017 do zaplatenia a priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania v plnej výške. Uviedol, že boli splnené všetky zákonné obligatórne predpoklady pre priznanie nároku na náhradu škody, lebo súdny exekútor JUDr. Emil Vančík sa dopustil nesprávneho úradného postupu, keď v rozpore s § 16 a nasl. zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „EP“) nevykonával vyúčtovanie daného exekučného konania, pričom na jeho bankovom účte sa nenachádzali ani finančné prostriedky vymožené v predmetnom exekučnom konaní. Žalobkyni nepochybne vznikla škoda spočívajúca v zmenšení jej majetku, ktorý by bol v prípade správneho úradného postupu súdneho exekútora

narástol o výťažok z dražby. Taktiež bolo nesporne preukázané, že medzi vznikom tejto škody a nesprávnym úradným postupom súdneho exekútora je priama príčinná súvislosť, keď je nepochybné, že konal v rozpore s úradným postupom, ktorý mu stanovuje Exekučný poriadok. Záverom konštatoval, že judikatúra, na ktorú žalovaná poukazovala, sa v prípade rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1MCdo/8/2017, 6Cdo/27/2016, 6Cdo/9/2016 a 8Cdo/88/2017 netýkala obdobných vecí ako je rozhodovanie súdu v tomto prípade a rozhodnutie sp. zn. 4Cdo/199/2015, týkajúce sa skoršieho uplatnenia nároku na náhradu škody voči exekútorovi a až následne nároku na náhradu škody za nezákonný úradný postup voči štátu, nemožno v tomto prípade použiť.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala žalovaná odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Nitre (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 15. apríla 2021 sp. zn. 9Co/59/2020 tak, že ho ako vecne správny potvrdil.

3.1. Predmetný rozsudok bol na dovolanie žalovanej (ďalej aj „dovolateľka“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) z 30. júna 2022 sp. zn. 5Cdo/133/2021 zrušený a vec bola vrátená odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. V odôvodnení dovolací súd uviedol, že dovolateľka opodstatnene namietala nedostatočné a nepreskúmateľné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia z dôvodu, že odvolací súd sa v rozpore s ustanovením § 387 ods. 3 CSP náležite nevysporiadal s relevantnými námietkami uplatnenými žalovanou v odvolacom konaní, týkajúcimi sa nesprávneho posúdenia zákonných predpokladov vzniku zodpovednostného vzťahu medzi stranami sporu vo vzťahu k uplatnenému nároku na náhradu škody v súvislosti s predmetným exekučným konaním. Žalovaná v odvolaní uviedla podstatné tvrdenia, týkajúce sa skutočnosti, že rozvrh výťažku ešte nebol súdom schválený a súdny exekútor ešte svoju povinnosť nebol povinný splniť. Povinnosťou odvolacieho súdu bolo sa s námietkou žalovanej, že išlo o exces dôsledne zaoberať, aj v súvislosti citovanou judikatúrou a podľa jednotlivých znakov - ktoré z judikatúry možno vyvodiť (6Cdo/27/2016) - vyhodnotiť, či ponechanie si vymožených peňazí exekútorom je exces z jeho úradných povinností, svojvôľa alebo ide len o nesprávny úradný postup vychádzajúci z nesprávnej aplikácie jeho zákonných povinností.

4. Po vrátení veci odvolací súd rozhodol tak, že rozsudkom z 9. marca 2023 sp. zn. 9Co/102/2022 opätovne rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil.

4.1. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutkový stav veci, dôkazy vyhodnotil jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti v zmysle § 191 ods. 2 CSP a tiež rozhodnutie náležite odôvodnil. Dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, jeho rozhodnutie je vecne správne a odvolanie žalovanej nedôvodné. V odôvodnení poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 9Cdo/298/2020, ktorého závery pre okolnosti prejednávanej veci aplikoval tak, že vzhľadom na povahu právneho vzťahu medzi žalobkyňou (oprávneným) ako účastníkom exekučného konania a súdnym exekútorom ako nositeľom štátnej moci, ktorý vykonáva exekučnú činnosť, a ktorý je vzťahom verejno-právnym, nemohlo dôjsť na strane súdneho exekútora k bezdôvodnému obohateniu v zmysle § 451 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OZ“) na úkor žalobkyne ako oprávnenej tým, že súdny exekútor nevydal ustanovenému náhradníkovi finančné prostriedky vymožené v exekučnom konaní. V tejto súvislosti poukázal na rozhodovaciu prax dovolacieho

súdu v obdobných prípadoch, keď súdny exekútor vystupoval ako orgán verejnej moci (rozhodnutia NS SR sp. zn. 4Cdo/41/2009, 3Cdo/58/2009, 6MCdo/4/2011, 2Cdo/222/2020, 9Cdo/298/2020). Podstatou nesprávneho úradného postupu pôvodne ustanoveného súdneho exekútora JUDr. Emila Vančíka, bolo nesplnenie si svojej zákonnej povinnosti odovzdať finančné prostriedky získané predajom spoluvlastníckeho podielu povinného aj spolu s exekučným spisom ustanovenému náhradníkovi, ktorý v dôsledku tejto skutočnosti nemohol objektívne splniť platobnú povinnosť vo vzťahu k žalobkyni ako oprávnenej. Nesprávny úradný postup súdneho exekútora je potrebné považovať za nesprávny postup pri výkone štátnej moci súdnym exekútorom a za škodu spôsobenú takýmto postupom zodpovedá štát v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 514/2003 Z. z.“). Zdôraznil, že medzi exekútorom a oprávneným nešlo o súkromno-právny vzťah, ale o vzťah verejno-právny. Exekútor nevystupoval v rovnoprávnom postavení voči oprávnenému ako účastník exekučného konania, ale ako nositeľ verejnej moci vykonávajúci exekučnú činnosť, ktorou na jeho strane nemohlo dôjsť k bezdôvodnému obohateniu v zmysle § 451 OZ. Poukázal i na nemajetnosť JUDr. Vančíka, ktorá je prekážkou vymáhania bezdôvodného obohatenia. Odvolací súd dodal, že možnosť domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia, avšak zjavne bez reálnej možnosti uspokojenia nároku, nemôže vylúčiť objektívnu zodpovednosť štátu podľa zák. č. 514/2003 Z. z., na čo nemá vplyv ani skutočnosť, že nebol schválený rozvrh výťažku a exekútor nebol povinný splniť svoju povinnosť. Vzhľadom k tomu, že náhradný exekútor nemá žiadne prostriedky od JUDr. Vančíka by rozvrh výťažku bol len formálny, bez možnosti realizácie, keďže výťažok nie je žiadny. K príčinnej súvislosti uviedol, že v dôsledku nesprávneho úradného postupu súdneho exekútora, ktorý nevykonával vyúčtovanie daného exekučného konania a po zániku jeho funkcie exekútora neodovzdal výťažok dražby svojmu náhradníkovi na ďalší postup, spôsobil žalobkyni ako oprávnenej škodu, a to v rozsahu, v akom by v prípade dodržania zákonného postupu bola v rozsahu výťažku uspokojená. Keďže náhradník pôvodného súdneho exekútora nedisponuje finančnou čiastkou, ktorá bola získaná z výťažku v dražbe a mohol by ňou uspokojiť vymáhanú pohľadávku žalobkyne, vznikla jej škoda, ktorú si v konaní v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. z dôvodu nesprávneho úradného postupu exekútora aj dôvodne uplatnila. Odvolací súd sa stotožnil s názorom žalobkyne, že súd v konaní o náhradu škody môže otázku výšky náhrady škody posúdiť sám a využiť procesný inštitút prejudiciality, pričom súd prvej inštancie dostatočným spôsobom vysvetlil, ako posúdil výšku náhrady škody, ktorá vznikla žalobkyni nesprávnym úradným postupom súdneho exekútora. Pokiaľ išlo o námietku aktívnej legitimácie uviedol, že žalobkyňa sa stala účastníčkou exekučného konania a vstupom na miesto oprávneného vstúpila do všetkých procesných práv a povinností oprávneného, teda aj do práva na plnenie k finančným prostriedkom najvyššieho podania podliehajúcim rozvrhu, ktorý nebol ešte schválený. V čase postúpenia pohľadávky žalobkyni neboli ešte známe skutkové okolnosti, ktoré by svedčili o tom, že nesprávnym úradným postupom súdneho exekútora dôjde ku vzniku škody. Žalobkyňa, ktorá sa stala oprávnenou v exekučnom konaní, až v priebehu tohto exekučného konania sa stala osobou, ktorá bola poškodená nesprávnym úradným postupom súdneho exekútora, a preto bola aktívne legitimovaná na podanie žaloby v zmysle zák. č. 514/2003 Z. z. Pokiaľ išlo o rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/133/2019, odvolací súd uviedol, že v danom prípade ide o ojedinelé rozhodnutie, ktoré nepredstavuje ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít, nie je z neho zrejмый skutkový stav, či je totožný ako v danej veci, a preto nie je ani pre rozhodnutie

odvolacieho súdu v danej veci právne záväzný. Záverom odvolací súd poukázal na rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 9Cdo/298/2020, podľa ktorého zodpovednosť štátu v danom prípade stojí na objektívnej zodpovednosti, čo znamená, že štát zodpovedá za výsledok, pričom subjektívny prvok zavinenia u orgánov konajúcich v mene štátu sa nevyžaduje. Pri tomto druhu zodpovednosti za škodu je vylúčená možnosť liberácie, teda zbavenie sa objektívnej zodpovednosti za vzniknutú škodu v prípade preukázania niektorého zo zákonom predpokladaného liberačného dôvodu. Vylúčená je i možnosť exkulpácie. Protiprávny stav je výsledkom nesprávneho úradného postupu súdneho exekútora, ktorý nezodpovedá cieľu sledovanému v ustanovení § 165 ods. 1 EP (uspokojenie oprávneného na základe realizovanej exekúcie). Z pohľadu objektívnej zodpovednosti štátu za škodu nie je relevantná subjektívna stránka prípadu, teda najmä to, ktorý zo súdnych exekútorov (pôvodný, či náhradný) zaviniel nesplnenie povinnosti súdneho exekútora v zmysle § 165 ods. 1 EP, či táto povinnosť (ne)prešla z pôvodného na náhradného súdneho exekútora a prípadne, či niektorý zo súdnych exekútorov (ne)mohol splniť uloženú povinnosť, a z akých dôvodov tak neučinil.

5. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie. Namietala, že súdy jej nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Zároveň namietala nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, a to otázok, od ktorých záviselo rozhodnutie súdu, a pri ktorých riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), resp. ktoré v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu neboli ešte vyriešené (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP). Navrhla napadnutý rozsudok zrušiť, prípadne spolu s rozhodnutím súdu prvej inštancie a vec vrátiť na ďalšie konanie.

5.1. Prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP videla žalovaná v tom, že napadnuté rozhodnutie je zmätočné, vnútorne rozporné a nepreskúmateľné. Uviedla, že odvolací súd nereagoval na jej námietky: - úvahy o vzniku škody sú predčasné, keďže vo veci nedošlo k schváleniu rozvrhu výťažku, - či medzi súdom ustáleným nesprávnym úradným postupom (porušenie § 16 a nasl. EP nevykonaním vyúčtovania exekučného konania, absenciou finančných prostriedkov vymožených v predmetnom exekučnom konaní a použitie výťažku z dražby pre osobné potreby) a vznikom škody v podobe finančných prostriedkov, ktoré mohli byť/mali byť žalobkyni vyplatené výlučne na podklade schváleného rozvrhu výťažku z dražby exekučným súdom, existuje príčinná súvislosť.

5.2. Nesprávne právne posúdenie veci konajúcimi súdmi videla dovolateľka v nesprávnom riešení otázok: 1/ konkurencie vzniku škody a bezdôvodného obohatenia odvolacím súdom a zotrvala na názore, že pokiaľ existuje právna možnosť domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia od iného subjektu, škoda ani nevznikne (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP); 2/ či súdy rozhodujúce podľa zák. č. 514/2003 Z. z. (resp. predchádzajúceho právneho predpisu) môžu v rámci konania prekročiť skutkový rámec veci a vychádzať zo svojich hypotéz (ako by súd, v tomto prípade napríklad exekučný, rozhodol keby konal vo veci), ktoré nenachádzajú odraz v príslušných rozhodnutiach (v tomto prípade exekučného súdu), (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP); 3/ vzniká náhrada škody voči štátu, ktorá predstavuje nevyplatenú pohľadávku v exekučnom konaní, ak došlo k jej postúpeniu na žalobkyňu po uhradení hodnoty spoluvlastníckeho podielu povinného podielovými spoluvlastníkmi, t. j. zovšeobecnene povedané po zániku pohľadávky v uvedenej časti. Za

predpokladu, že by aj bola odpoveď pozitívna, či svedčí aktívna vecná legitímácia žalobkyni v spore o náhradu škody z titulu nesprávneho úradného postupu v prípade nadobudnutia pohľadávky voči dlžníkovi (nie štátu), a či za danej situácie je možné aj v takom prípade ustáliť existenciu príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody, ak do deja vstúpila ďalšia príčina - Zmluva o postúpení pohľadávky a zároveň v zmysle § 9 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z.

6. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu žalovanej uviedla, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia krajského súdu obsahuje všetky zákonné náležitosti. Pokiaľ ide o námietku, že nedošlo ešte k schváleniu rozvrhu výťažku poukázala na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 84/2023, že rozhodnutie o schválení rozvrhu a odmene exekútora, nie je predpokladom vzniku škody a kedy môže dôjsť k bezdôvodnému obohateniu zo strany exekútora, príp. otázky ustálenia výšky škody. Vymedzené otázky považovala za skutkové. Poukázala na právnu úpravu § 46 ods. 3 EP, ktorú v predmetnej veci nemožno aplikovať. V prípade vyhovenia dovolaniu inštruovala dovolací súd, aké rozhodnutie očakáva. Pokiaľ išlo o posúdenie vecnej legitímácie uviedla, že po podpísaní zmluvy o postúpení pohľadávky vstúpila do všetkých práv a povinností vrátane práva na náhradu škody. Nestotožnila sa ani s judikátúrou, ktorú svojou argumentáciou podporila žalovaná, pričom tvrdila, že sa týka odlišných skutkových situácií.

6.1. Na toto vyjadrenie reagovala aj žalovaná osobitným podaním, v ktorom upozornila na obsah judikatúry, ktorým podporila obsah svojho dovolania a na jeho obsahu zotrvala. Vyjadrila sa i k údajnej retroaktivite § 46 ods. 3 EP, ku ktorej v minulosti vyslovil svoj názor i ústavný súd (sp. zn. II. ÚS 109/2016, II. ÚS 104/2023).

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky v trojčlennom senáte (ďalej aj „dovolací senát“ alebo „senát 2C“) po zistení, že dovolanie bolo podané včas oprávneným subjektom spĺňajúcim podmienku podľa § 429 ods. 2 písm. b) CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že má povinnosť postúpiť vec na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu občianskoprávneho kolégia (§ 48 ods. 1 CSP). Trojčlenný senát najvyššieho súdu má totiž podľa novšej judikatúry najvyššieho súdu povinnosť postúpiť vec na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu príslušného kolégia najvyššieho súdu postupom podľa ustanovenia § 48 ods. 1 CSP v situácii, ak sa chce odkloniť od právneho názoru vyjadreného v rozhodnutí iného senátu najvyššieho súdu a v situácii, kedy pri rozhodovaní o určitej otázke existuje rozdielna rozhodovacia prax najvyššieho súdu. Úlohou veľkého senátu najvyššieho súdu je nielen rozhodovať v prípade odklonu od skoršej (ustálenej) rozhodovacej praxe najvyššieho súdu, ale aj zjednocovať judikatúru samotného najvyššieho súdu (uznesenie veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia NS SR z 25. februára 2021 sp. zn. 1VObd/1/2020).

8. Dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. V prípade dovolania, prípustnosť ktorého vyvodzuje dovolateľka z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam. Závery o (ne)prípustnosti dovolania prijíma dovolací súd na základe dôvodov uvedených dovolateľom (§ 432 CSP). Výsledok posúdenia prípustnosti dovolania je teda podmienený tým, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky.

9. Z vyššie uvedenej dovolateľkou vymedzenej prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, vychádzajúc z obsahu odôvodnenia dovolania (podľa čl. 11 ods. 1 Základných princípov CSP a ustanovenia § 124 ods. 1 CSP) dovolací súd ustálil, že je tu podstatnou právnou otázkou, „či svedčí aktívna vecná legitimácia žalobcovi v spore o náhradu škody z titulu nesprávneho úradného postupu v prípade nadobudnutia pohľadávky voči dlžníkovi (nie štátu) na základe zmluvy o postúpení pohľadávky, a či za danej situácie je možné aj v takomto prípade ustáliť existenciu príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody, ak do deja vstúpila ďalšia príčina - zmluva o postúpení pohľadávky, pri zohľadnení § 9 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., v zmysle ktorého právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda a zároveň, či je možné ustáliť, že pohľadávka bola vôbec postúpená na žalobcu v rozsahu identifikovanom v zmluve o postúpení pohľadávky napriek skutočnosti, že pohľadávka voči povinným čiastočne zanikla v dôsledku plnenia vymoženého v exekučnom konaní pred uzatvorením zmluvy.“

10. Odvolací súd v súvislosti s predmetnou otázkou uviedol, že žalobkyňa nadobudla pohľadávku na základe notárskej zápisnice č. N 26/2004, NZ 5704/2004 od postupcu Slovenská konsolidačná, a. s., čo vyplýva z notárskej zápisnice spísanej dňa 23. 01. 2004, pričom sa jednalo o pohľadávku voči dlžníkovi L. M. a Z. L., vyplývajúcu z titulu zmluvy o úvere. Z exekučného spisu sp. zn. EX 553/1997 vyplynulo, že žalobkyňa sa stala účastníkom exekučného konania a vstupom na miesto oprávneného tak vstúpila do všetkých procesných práv a povinností oprávneného, teda aj do práva na plnenie k finančným prostriedkom najvyššieho podania podliehajúcim rozvrhu, ktorý nebol ešte schválený. V čase postúpenia pohľadávky žalobkyni neboli ešte známe skutkové okolnosti, ktoré by svedčili o tom, že nesprávnym úradným postupom súdneho exekútora dôjde k vzniku škody. Žalobkyňa, ktorá sa stala oprávnenou v exekučnom konaní, až v priebehu tohto exekučného konania sa stala osobou, ktorá bola poškodená nesprávnym úradným postupom súdneho exekútora, a preto je aktívne legitimovaná na podanie žaloby v zmysle zák. č. 514/2003 Z. z. Pokiaľ žalovaná poukazovala na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/133/2019, odvolací súd mal za to, že v danom prípade ide o ojedinelé rozhodnutie, ktoré nepredstavuje ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít, nie je z neho zrejмый skutkový stav, či je totožný ako v danej veci, a preto nie je ani pre rozhodnutie odvolacieho súdu v danej veci právne záväzný.

11. Z rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 8Cdo/110/2018 z 11. septembra 2019 vyplýva záver, že ak bola platne postúpená pohľadávka oprávneného, vymáhaná voči povinnému v exekučnom konaní, prešla na postupníka i aktívna legitimácia na podanie žaloby o náhradu škody titulom nesprávneho úradného postupu, v dôsledku ktorého sa táto pohľadávka stala nevymožiteľnou. Z uvedeného dôvodu nepovažoval dovolací súd námietku žalovanej o nedostatku aktívnej vecnej legitimácie žalobkyne v spore za dôvodnú.

12. Dovolací súd (senát 2C) sa v predmetnej veci nestotožnil s názorom najvyššieho súdu vyjadreným v rozhodnutí sp. zn. 8Cdo/110/2018 z 11. septembra 2019, v konaní ktorom odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie. Predmetné rozhodnutie je opreté o záver, že v danej veci bola pohľadávka voči dlžníkovi na súčasného žalobcu postúpená zmluvou o postúpení

pohľadávok v čase po tom, kedy už došlo k označenému nesprávnemu úradnému postupu exekučného súdu, ako i v dôsledku neho k vzniku žalovanej škody. Žalovaná škoda mala teda nastať práve z dôvodu „nevymožiteľnosti“ tejto pohľadávky v exekučnom konaní, ku ktorej malo dôjsť v dôsledku nesprávneho úradného postupu exekučného súdu (Okresného súdu Rimavská Sobota), a to nesprávnym vyznačením doložky právoplatnosti na uznesení z 22. júla 2005 o schválení rozvrhu výťažku z dražby dňom 18. augusta 2005. Je tak zrejmé, že právo na náhradu škody spôsobenú nesprávnym úradným postupom sa viaže práve na pohľadávku voči dlžníkovi - M-STAVBÁR, spol. s r. o. (je s ňou spojené), keďže táto sa v dôsledku neho mala stať nevymožiteľnou. Je potom nelogické, aby vlastníkom pôvodnej pohľadávky a pohľadávky na náhradu škody boli dva odlišné právne subjekty. Keďže škoda mala vzniknúť práve nevymožiteľnosťou pôvodnej pohľadávky voči dlžníkovi, ktorá mala byť spôsobená nesprávnym úradným postupom exekučného súdu, poškodeným subjektom, resp. subjektom, ktorému vznikol nárok na náhradu škody, zostáva vlastníkom pôvodnej pohľadávky (žalobca po nadobudnutí pohľadávky jej postúpením). FNM nemohlo po postúpení pôvodnej pohľadávky zostať zachované právo na náhradu škody, keď škoda mala vzniknúť práve nevymožiteľnosťou tejto pohľadávky.

13. Dovolací senát 2C mal za to, že je potrebné vychádzať z uznesenia najvyššieho súdu z 24. februára 2022 sp. zn. 5Cdo/133/2019, podľa ktorého „v zmysle dohody zmluvných strán k postúpeniu práva na náhradu škody v zmysle ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z. nedošlo, nakoľko pri postúpení pohľadávky, ako už bolo uvedené, boli na postupníka postúpené okrem samotnej postupovanej pohľadávky (nezaplatený úver), len jej príslušenstvo (napr. úrok alebo úrok z omeškania) a ďalšie práva s touto pohľadávkou spojené (pozri bod 16. tohto uznesenia). Právo na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci je samostatným nárokom, resp. samostatnou pohľadávkou, ktorý nemožno podradiť pod príslušenstvo postupovanej pohľadávky a nie je ani právom spojeným s postupovanou pohľadávkou. Ako podporný argument dovolací súd uvádza fakt, že dlžníkom tejto pohľadávky je v prejednávanom spore Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti, ktoré nie je zmluvnou stranou zmluvy o postúpení pohľadávky z 01. 04. 2012. Ak žalobcovi nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci patrí, potom nie je možné jeho aktívnu legitimáciu odvodzovať od právneho nástupníctva založeného zmluvou o postúpení pohľadávok z 01. 04. 2012.“

13.1. V predmetnom rozhodnutí najvyšší súd pokračuje, že „je nevyhnutné poukázať aj na tú skutočnosť, že dňa 01. 04. 2012 nebolo možné postúpenie celej (úverovej) pohľadávky, nakoľko aj v zmysle ustanovenia § 61f EP účinného od 01. 04. 2017 účinky splnenia vymáhaného nároku nastávajú po doručení upovedomenia o začatí exekúcie povinnému len vtedy, ak sa plnenie v rozsahu, v ktorom prislúcha exekútorovi podľa § 60 ods. 2, dostane exekútorovi. Podľa právnej úpravy EP účinnej od 01. 11. 2013 (§ 46 ods. 3) plnenie exekútorovi malo rovnaké účinky, ako keby povinný plnil oprávnenému; podľa prechodného ustanovenia § 243b ods. 2 tejto zmeny EP sa ustanovenie § 46 ods. 3 použije aj na exekučné konania začaté pred 01. 11. 2013. Vzhľadom na vyššie uvedené, ako vyplýva z obsahu spisu a skutkových zistení súdov nižších inštancií, v exekučnom konaní vymáhaný dlh bol čiastočne splnený plnením exekútorovi. Postupovaná pohľadávka ale v čase jej postúpenia musí existovať, čo znamená, že dlh postupcu voči dlžníkom nebolo možné v zmysle zhora špecifikovanej zmluvy postúpiť celý, bez zohľadnenia zániku jeho časti v dôsledku (núteného) splnenia zrážkami z dôchodkov dlžníkov. Túto skutočnosť však

odvolací súd aj súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní opomenuli, hoci pre rozhodnutie v danej veci bolo práve čiastočné splnenie dlhu vo vzťahu k posúdeniu aktívnej legitimácie žalobcu tiež právne významné.“

14. Obdobný názor zaujal aj ústavný súd v uznesení z 21. júna 2023 sp. zn. II. ÚS 104/2023 keď ustálil, že nemožno bez ďalšieho považovať za ústavne konformný záver, že postúpením pohľadávky automaticky dochádza aj k postúpeniu nároku na náhradu škody v súvislosti s postupovaným právom (pohľadávkou). Postúpenie pohľadávky je súkromno-právny úkon (záväzkovo-právny vzťah), pričom nárok na náhradu škody vyplýva zo zodpovednostného vzťahu. Nárok na náhradu škody vzniká priamo poškodenému (ako nositeľovi práva) porušením jeho práva a vznikom (jemu spôsobenej) škody, a pokiaľ ho tento (poškodený) mieni postúpiť ako nárok spolu s postupovanou pohľadávkou (v súvislosti s ktorou škoda vznikla) po tom, čo právo porušené bolo (vznikol nárok na náhradu škody), musí zmluvne výslovne určiť, že postupuje aj svoj nárok na náhradu škody.

14.1. Ústavný súd v súvislosti s posudzovaním aktívnej vecnej legitimácie v posudzovanom prípade tiež dáva do pozornosti záver odvolacieho súdu o tom, že predmetom postúpenia mohla byť len pohľadávka, ktorá v exekučnom konaní nezanikla vymožením. Podľa názoru ústavného súdu je ústavne konformný záver odvolacieho súdu, že schválením rozvrhu výťažku zanikla pohľadávka vymáhaná v exekučnom konaní v rozsahu tohto výťažku (bod 24. rozsudku odvolacieho súdu), bez ohľadu na skutočnosť, kedy bol § 46 ods. 3 EP (ktorý len výslovne deklaruje právny následok, ktorý ani predtým nebol v rozhodovacej praxi sporný) zavedený do právneho poriadku. Aj podľa názoru ústavného súdu právoplatným schválením rozvrhu výťažku súdom zanikla - v rozsahu schválenom na vyplatenie oprávnenému - vymáhaná pohľadávka oprávneného uspokojením. Povinný v uvedenom rozsahu prestáva byť dlžníkom oprávneného (núteným speňažením jeho majetku a prikázaním príslušnej sumy výťažku na vyplatenie oprávnenému v tomto rozsahu povinný svoj záväzok uspokojil), a vo vzťahu k uvedenej sume od tohto momentu existuje „len“ vzťah súdneho exekútora a oprávneného, ktorého obsahom je povinnosť exekútora vymoženú sumu vyplatiť oprávnenému. Postúpením práv oprávneného k zostávajúcej časti vymáhanej pohľadávky nemôže dôjsť k postúpeniu práva oprávneného k exekútorovi, čo sa týka už zaniknutej časti pohľadávky. Prípadný zodpovednostný právny vzťah exekútor - oprávnený sa netýka postupovaného zvyšku vymáhanej pohľadávky.

14.2. Ústavný súd sa v tomto náleze vysporiadal i s uznesením sp. zn. 8Cdo/110/2018 i s inou existujúcou judikatúrou.

15. Vyvodzujúc z citovanej judikatúry a záverov, ktoré možno čiastočne vyvodiť z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/133/2019 a čiastočne zo záverov ústavného súdu vyplývajúcich z nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 104/2023 senát 2C ustálil, že nebolo možné postúpenie celej (úverovej) pohľadávky, nakoľko aj v zmysle ustanovenia § 61f EP účinného od 01. 04. 2017 účinky splnenia vymáhaného nároku nastávajú po doručení upovedomenia o začatí exekúcie povinnému len vtedy, ak sa plnenie v rozsahu, v ktorom prislúcha exekútorovi podľa § 60 ods. 2, dostane exekútorovi. Podľa právnej úpravy EP účinnej od 01. 11. 2013 (§ 46 ods. 3) plnenie exekútorovi malo rovnaké účinky, ako keby povinný plnil oprávnenému; podľa prechodného ustanovenia § 243b ods. 2 tejto zmeny EP sa ustanovenie § 46 ods. 3 použije aj na exekučné konania začaté pred 01. 11. 2013. Uvedené v podmienkach prejednávanej veci znamená, že pokiaľ

Ž. V. a A. V. k rukám súdneho exekútora zložili dňa 25. 03. 1998 sumu 523.727 Sk, v tejto časti úverová pohľadávka voči Z. L., ktorá bola predmetnom zmluvy o postúpení pohľadávok, a na základe ktorej vstúpila žalobkyňa do predmetného exekučného konania ako oprávnená, nemohla byť v tejto (exekútorovi už zaplatenej) časti predmetnom postúpenia, nakoľko vo vzťahu k Z. L. zaplatením exekútorovi zanikla. V tomto momente sa, pokiaľ ide o vymoženú sumu, stal dlžníkom súdny exekútor a vzhľadom k jeho postaveniu súdneho exekútora a súvisiacej právnej úprave zákona č. 514/2003 Z. z. sa táto vymožená suma mohla stať predmetom náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, avšak aby sa jej mohla domáhať žalobkyňa, bolo potrebné, aby tento nárok voči Slovenskej republike ako štátu, resp. predtým súdnemu exekútorovi, bol na ňu osobitne postúpený, nakoľko sa nejedná o príslušenstvo pohľadávky, ani právo zo zabezpečenia postupovanej pohľadávky (viď sp. zn. II. ÚS 104/2023, 5Cdo/133/2019). Táto škoda už pred postúpením pohľadávky bola vyčísliteľná, nakoľko súdny exekútor zostavil rozvrh výťažku obsahujúci trovy exekúcie a výťažok zo sumy. Z pohľadu vyčíslenia nie je podstatné, že exekučný súd tento rozvrh neschválil, napokon keby to malo byť prekážkou, bolo by to prekážkou i vyhovujúcemu rozsudku v tejto veci.

15.1. Na chýbajúcej vecnej legitimácii žalobkyne nič nemení ani skutočnosť, že súd prvej inštancie označil ako nesprávny postup (ne)činnosť súdneho exekútora, ktorá mohla nastať až po postúpení pohľadávky a vstupe žalobkyne do exekučného konania. Ako už bolo vyslovené vyššie, vyplatením predmetnej sumy v roku 1998 došlo kvalitatívne k vzniku novej pohľadávky medzi vtedajším oprávneným a súdnym exekútorom, táto však nebola predmetom opakovaného postúpenia pohľadávky, už len z toho dôvodu, že dlžníkom bol niekto iný. Žalobkyňa sa stala v danom exekučnom konaní oprávnenou, iba pokiaľ ide o vymoženie nevyplateného zvyšku dlhu. Pokiaľ teda ide o vyplatenú (uhradenú) sumu exekútorovi, nestala sa v danom exekučnom konaní oprávnenou voči exekútorovi (a teda ani voči štátu, pokiaľ ide o náhradu škody) a ak by z neskoršieho nesprávneho úradného postupu vyplynulo, že daná suma nebola vyplatená v rozpore s povinnosťami súdneho exekútora, nie je žalobkyňa v tejto súvislosti oprávnená žiadať náhradu škody od štátu, keďže chýba príčinná súvislosť, pretože porušenie povinnosti exekútora nenastalo voči nej.

16. Trojčlenný senát 2C občianskoprávného kolégia najvyššieho súdu uznesením z 20. februára 2025 sp. zn. 2Cdo/101/2023 postúpil vec na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu občianskoprávného kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (§ 48 ods. 1 CSP veta prvá), nakoľko rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľkou vymedzenej právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

17. Žalobkyňa vo vyjadrení k veci predloženej veľkému senátu občianskoprávného kolégia najvyššieho súdu uviedla, že žalovaná nepreukázala existenciu zákonom stanovených dôvodov prípustnosti dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorý považovala za vecne správny, a preto navrhla, aby dovolací súd v zmysle § 447 písm. f) CSP dovolanie žalovanej odmietol, pretože nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi a žalobkyňa priznal náhradu trov dovolacieho konania.

18. Veľký senát občianskoprávného kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „veľký senát“) si pred rozhodnutím vo veci vyžiadal stanoviská od ministra spravodlivosti

Slovenskej republiky, generálneho prokurátora Slovenskej republiky a verejných právnických fakúlt (§ 48 ods. 4 CSP).

18.1. Generálny prokurátor Slovenskej republiky podal svoje stanovisko so záverom, že vec bola odvolacím súdom rozhodnutá správne, žalobkyňa bola v spore aktívne legitimovaná na náhradu škody voči štátu.

18.2. Minister spravodlivosti Slovenskej republiky sa v predloženom stanovisku stotožnil s názorom senátu 2C formulovaným v odôvodnení uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/101/2023 z 20. februára 2025. Zastával názor, že: - aktívna vecná legitimácia žalobkyni v spore o náhradu škody z titulu nesprávneho úradného postupu v prípade nadobudnutia pohľadávky voči dlžníkovi (nie štátu) na základe zmluvy o postúpení pohľadávky nesvedčí a za danej situácie nie je možné ustáliť existenciu príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody, ak do deja vstúpila ďalšia príčina - zmluva o postúpení pohľadávky, pri zohľadnení § 9 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z. z., v zmysle ktorého právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym právnym postupom má ten, komu bola takým spôsobom spôsobená škoda, - nie je možné ustáliť, že pohľadávka bola postúpená na žalobkyňu v rozsahu identifikovanom v zmluve o postúpení pohľadávky, vzhľadom na skutočnosť, že pohľadávka voči povinným čiastočne zanikla v dôsledku plnenia vymoženého v exekučnom konaní pred uzatvorením zmluvy.

18.3. Zo stanoviska Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave vyplýva, že pohľadávku, ktorá zanikla splnením, a teda neexistuje, nemožno postúpiť. Aktívna vecná legitimácia v spore o náhradu škody z titulu nesprávneho úradného postupu svedčí aj osobe, na ktorú bola postúpená pohľadávka, avšak len za predpokladu, že porušenie práva zakladajúce nárok na náhradu škody nastalo až po tom, čo došlo k postúpeniu pohľadávky.

18.4. Právnická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave vo svojom vyjadrení uviedla, že Katedra občianskeho a obchodného práva sa nezhodla na jednotnom záverečnom stanovisku, vznikli dva názorové prúdy. Jeden so záverom, že postupník nemôže byť na základe dohody o postúpení pohľadávky aktívne vecne legitimovaný na uplatnenie nároku na náhradu škody voči štátu z titulu nesprávneho úradného postupu súdneho exekútora, ak táto pohľadávka nebola na neho výslovne postúpená. Jednou z podstatných náležitostí zmluvy o postúpení pohľadávky je dostatočná identifikácia pohľadávky tak, aby medzi zmluvnými stranami nevznikli pochybnosti o tom, aká pohľadávka, ako a kedy bola postúpená, a voči ktorému dlžníkovi. Z druhého názoru vyplýva, že súdny exekútor ešte nemal povinnosť plniť, keďže nebol súdom schválený rozvrh výťažku (§ 165 ods. 1 EP), pôvodný oprávnený teda ešte nemal právo voči exekútorovi, aby mu plnil. Škoda bola spôsobená až žalobkyni, ako novému oprávnenému, a to v dôsledku nesprávneho úradného postupu, ktorý súdy skutkovo ustálili tak, že pôvodný súdny exekútor nepoukázal peňažné prostriedky nadobudnuté v dražbe po zániku funkcie svojmu náhradníkovi, ktorý ich ani po schválení rozvrhu výťažku nemôže poukázať oprávnenému.

18.5. Právnická fakulta Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach v stanovisku uviedla, že došlo k platnému postúpeniu dovtedy neuspokojeného zvyšku vymáhanej pohľadávky, ktorá nebola uspokojená (nezanikla) v dôsledku samotného zloženia výťažku predaja nehnuteľnosti u exekútora. K zániku pohľadávky jej uspokojením dôjde až právoplatným potvrdením rozvrhu výťažku, a to v rozsahu sumy, ktorá na túto pohľadávku pripadne. V čase postúpenia pohľadávky preto táto stále existovala. Z procesnoprávneho pohľadu sa žalobkyňa vstupom do exekučného konania stala oprávnenou v prebiehajúcom exekučnom konaní a ako taká sa stala a stále je nositeľkou práva na riadny procesný postup exekučných orgánov, smerujúci k uspokojeniu (teraz

už jej) vymáhanej pohľadávky. Ak tento procesný postup v dôsledku predchádzajúceho pochybenia (nečinnosti) súdneho exekútora nie je možný, vo vzťahu k časti zloženej sumy, ktorá by pri schválení rozvrhu pripadla oprávnenej, bola oprávnenej pri výkone tejto moci spôsobená škoda, za ktorú objektívne zodpovedá žalovaná.

19. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací konajúci vo veľkom senáte (§ 35 v spojení s § 48 ods. 1 a 4 CSP) po zistení, že dovolanie spĺňa zákonom požadované náležitosti, vrátane riadneho vymedzenia dovolacieho dôvodu, pristúpil k skúmaniu splnenia podmienok prípustnosti dovolania.

19.1. Z dovolaťkou vymedzenej prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, vychádzajúc z obsahu odôvodnenia dovolania (podľa čl. 11 ods. 1 Základných princípov CSP a ustanovenia § 124 ods. 1 CSP) dovolací súd ustálil, že je tu podstatnou právna otázka, „či svedčí aktívna vecná legitimácia žalobcovi v spore o náhradu škody z titulu nesprávneho úradného postupu v prípade nadobudnutia pohľadávky voči dlžníkovi (nie štátu) na základe zmluvy o postúpení pohľadávky, a či za danej situácie je možné aj v takomto prípade ustáliť existenciu príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody, ak do deja vstúpila ďalšia príčina - zmluva o postúpení pohľadávky, pri zohľadnení § 9 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., v zmysle ktorého právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda a zároveň, či je možné ustáliť, že pohľadávka bola vôbec postúpená na žalobcu v rozsahu identifikovanom v zmluve o postúpení pohľadávky napriek skutočnosti, že pohľadávka voči povinným čiastočne zanikla v dôsledku plnenia vymoženého v exekučnom konaní pred uzatvorením zmluvy.“

20. Dovolací súd dospel k záveru, že bol splnený predpoklad prípustnosti dovolania vyplývajúci z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c) CSP, t. j. v dovolaní vymedzená právna otázka je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

21. Po skonštatovaní prípustnosti dovolania veľký senát pristúpil k meritórnemu dovolaciemu prieskumu a posúdeniu dôvodnosti dovolania z hľadiska uplatneného dovolacieho dôvodu, t. j. z hľadiska právneho posúdenia veci odvolacím súdom vo vymedzených právnych otázkach. Je objektívne dané, že v dvoch rôznych rozhodnutiach najvyššieho súdu boli vyslovené rozdielne právne názory.

22. Podľa § 562 Občianskeho zákonníka, dlžník splní dlh aj vtedy, ak plní tomu, kto je oprávnený prijať podľa osobitného zákona plnenie alebo tomu, kto predloží veriteľovo potvrdenie o tom, že je oprávnený prijať plnenie, to však neplatí, ak dlžník vedel, že ten, kto potvrdenie predložil, nie je oprávnený plnenie prijať. Osobou oprávnenou na prijatie dlhu je v rozsahu ustanovenia § 61f Exekučného poriadku aj exekútor. Po začatí exekúcie má povinný na výber miesto plnenia, či bude dlh plniť u veriteľa alebo u exekútora.

23. Účelom exekučného konania je v rozsahu a medziach zákona nútene vymôcť pohľadávku vyplývajúcu z exekučného titulu. Exekútor disponuje nástrojmi, ktoré zamedzujú zmareniu tohto

cieľa (obmedzenie v možnosti nakladať s majetkom povinného) a zároveň aj takými, za pomoci ktorých zásahmi do majetku dochádza k vymoženiu nároku.

24. Súčasťou základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces je nepochybne aj právo na zákonný úradný postup - v posudzovanom prípade právo na uskutočnenie procesných úkonov, smerujúcich k schváleniu rozvrhu, a teda k tomu, aby bol výťažok z predaja „vyplateľný“ oprávnenému. Až vtedy prestane byť povinný dlžníkom oprávneného a ostatných veriteľov vo vzťahu k príslušným sumám a ohľadom predmetných súm bude existovať už len právny vzťah medzi exekútorom a týmito osobami, obsahom ktorého bude právo na vyplatenie sumy a tomu korešpondujúca povinnosť sumu vyplatiť.

25. Ku dňu, keď exekútor získal výťažok, dochádza k zániku vymáhanej pohľadávky a vzniká právo oprávneného na výplatu výťažku. K tomuto dňu však nemusí byť známa výška, do ktorej vymáhaná pohľadávka zanikla, a teda ani výška práva na výplatu výťažku.

25.1. Platí, že vymáhaná pohľadávka zaniká ku dňu, keď exekútor získal výťažok, avšak výška do ktorej pohľadávka zanikla sa niekedy (ak je nutný rozvrh) určuje až neskôr so spätnými účinkami (ex tunc).

26. Na rozdiel od splnenia záväzku (jednoduchá právna skutočnosť) zánik záväzku vymožením predstavuje zloženú právnu skutočnosť. Pred výplatou výťažku nedochádza k oddeleniu vymáhanej pohľadávky od práva na výplatu výťažku. Zákonodarca na túto potrebu reflektuje aj v § 37 ods. 1, veta druhá a tretia Exekučného poriadku (s účinnosťou od 1. apríla 2017): „*Počas exekúcie je postúpenie vymáhaného nároku účinné iba vtedy, ak sa postúpi celý vymáhaný nárok. V pochybnostiach platí, že pôvodný oprávnený postúpil celý vymáhaný nárok.*“ Z uvedeného vyplýva, že ak oprávnený postúpi vymáhanú pohľadávku, predpokladá sa, že strany mali vôľu, aby postupca získal procesné postavenie oprávneného v exekúcii, a aby nadobudol aj právo na výplatu výťažku, ktorého výška nemusí byť v čase postúpenia vymáhanej pohľadávky známa.

27. Právo na výplatu výťažku patrí tomu, kto má v exekúcii procesné postavenie oprávneného. Inej osobe z povahy veci patriť nemôže. Ak došlo k postúpeniu pohľadávky, právo na výplatu výťažku nadobúda postupník dňom, kedy nadobudol postavenie oprávneného. Podľa právnej úpravy účinnej pred 1. aprílom 2017 (ktorá sa aplikovala na súdený prípad) k zmene účastníka exekučného konania sa vyžadovalo uznesenie exekučného súdu o pripustení zmeny, prípadne predloženie verejnej listiny osvedčujúcej prevod alebo prechod vymáhaného nároku.

27.1. V posudzovanej veci, pôvodná oprávnená Slovenská konsolidačná, a. s. v roku 2014 (už po zložení ceny spoluvlastníckeho podielu, teda po tom, čo exekútor vymohol výťažok) postúpila vymáhanú pohľadávku na žalobkyňu, ktorá sa stala novým oprávneným v exekúcii.

27.2. Nová oprávnená (žalobkyňa) nadobudla postúpením vymáhanej pohľadávky aj právo na náhradu škody za exekútorom nevyplatený výťažok podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a zmene niektorých zákonov.

28. Zodpovednosť štátu za škodu v prípade, ak exekútor nevydá oprávnenému výťažok (ak ho spreneverí a podobne) je z hľadiska ekonomickej kauzy tohto záväzku v podstate ručením. Aj

keď je právny dôvod záväzku štátu „zodpovednosť za škodu“, v skutočnosti ide o to, že štát ručí za exekútora. Štát (pomyselne) ručí za to, že exekútor vydá výťažok oprávnenému. Právo na náhradu škody za nevyplatený výťažok má patriť tomu, kto má právo na výťažok, teda oprávnenému v exekučnom konaní. Toto právo by malo zostať zachované aj pri zmene oprávneného. Analogicky, ručiteľ za dlžníka ručí aj po postúpení pohľadávky na nového veriteľa. Oprávnený, ktorý postupuje vymáhanú pohľadávku, nemusí disponovať vedomosťou, že exekútor má v tom čase v rukách výťažok, a že ho spreneveril.

29. Veľký senát sa z uvedených dôvodov s vec postupujúcim senátom v jeho právnych záveroch nestotožnil.

30. Žalobkyňa formálne vyvodzovala prípustnosť dovolania aj z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, pričom z obsahu dovolania (aplikujúc § 124 ods. 1 CSP) vyplynuli námietky, že napadnuté rozhodnutie je zmätočné, vnútorne rozporné a nepreskúmateľné. Uviedla, že odvolací súd nereagoval na jej námietky, že úvahy o vzniku škody sú predčasné, keďže vo veci nedošlo k schváleniu rozvrhu výťažku, a či medzi súdom ustáleným nesprávnym úradným postupom a vznikom škody v podobe finančných prostriedkov, ktoré mohli byť/mali byť žalobkyni vyplatené výlučne na podklade schváleného rozvrhu výťažku z dražby exekučným súdom, existuje príčinná súvislosť.

31. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom *denegatio iustitiae* (odmietnutie spravodlivosti).

32. So zreteľom na to odvolací súd pristúpil k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľky, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jej práva na spravodlivý proces. Zistil, že v danom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Napadnuté rozhodnutie nemožno považovať za nepreskúmateľné, či nedostatočne odôvodnené. Odôvodnenie rozsudku zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej

strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené, aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť.

32.1. Na základe uvedeného možno konštatovať, že z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je zrejmé, z akých skutkových zistení a právnych úvah vychádzal, keď potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že žalovaná sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje, a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľka so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

33. V prejednávanej veci boli odvolacím súdom splnené všetky zákonné, ale aj ústavnoprávne nároky kladené na odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

34. Veľký senát preto skonštatoval, že vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP v posudzovanom prípade nezistil, a preto je dovolanie žalovanej v tejto časti procesne neprípustné.

35. Z uvedených dôvodov veľký senát občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu dovolanie žalovanej ako celok zamietol (§ 448 CSP). Právny názor vyjadrený veľkým senátom je pre senáty najvyššieho súdu záväzný (§ 48 ods. 3 veta prvá CSP).

2.**R O Z H O D N U T I E**

Premlčacia doba pohľadávky v súkromnoprávnom vzťahu v období odo dňa účinnosti zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii, a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení neskorších predpisov, t. j. od 27. marca 2020 do 30. apríla 2020 spočíva, resp. neplynie bez ohľadu na to, či uplynutie tejto lehoty v rozhodnom období skončí.

(uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 3. decembra 2025 sp. zn. 1VCdo/5/2025)

Z o d ô v o d n e n i a :

1. Okresný súd Galanta (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 2. decembra 2021 č. k. 28Csp/28/2021-136 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“ alebo „rozsudok súdu prvej inštancie“) žalobu zamietol (*prvá výroková veta*); rozhodol, že žalovaní majú nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (*druhá výroková veta*).

1.1. Okresný súd vec právne posúdil podľa § 1 ods. 1, § 2 ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení (ďalej len „zákon č. 310/1992 Zb.“); § 497, § 502 ods. 1 prvá veta, § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka; § 52 ods. 1, § 53 ods. 9, § 54a, § 100 ods. 1, § 101, § 103, § 511 ods. 1, ods. 2 prvá veta, § 565 Občianskeho zákonníka; aplikoval § 1 písm. a) zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii, a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 62/2020 Z. z.“). Vykonaným dokazovaním zistil, že dňa 5. novembra 2014 žalobca ako stavebná sporiteľňa a žalovaný 1/ a žalovaná 2/ ako klient uzatvorili úverovú zmluvu č. 31510601/7930, na základe, ktorej bol žalovaným poskytnutý medziúver vo výške 48.700 eur s fixnou úrokovou sadzbou 11,99 % ročne počas 60 mesiacov od prvého čerpania medziúveru pri splnení všetkých podmienok zabezpečenia návratnosti medziúveru, po uplynutí 60 mesiacov od prvého čerpania medziúveru s fixnou úrokovou sadzbou 3,90 % ročne, s predpokladanou dĺžkou medziúveru max. 146 mesiacov a končí pridelením stavebného úveru; výška mesačnej splátky 229,61 eur vrátane poistenia vo výške 14,61 eur, so splatnosťou splátky vždy v prvý deň príslušného kalendárneho mesiaca, najneskôr do 16. dňa v príslušnom mesiaci so začiatkom splácania 1. decembra 2014. Začiatok splácania úveru s uvedením výšky splátky a jej splatnosti bol žalovaným oznámený listom z 20. novembra 2014. Keďže žalovaní poskytnutý úver riadne a včas nesplácali, žalobca ich viacerými upomienkami vyzýval na uhradenie nedoplatkov; z dôvodu neuhradenia dlhu žalobca listom z 29. septembra 2017 označeným ako Žiadosť o okamžité splatenie úveru oznámil žalovaným predčasnú splatnosť pohľadávky k 29. septembru 2017 a vyzval ich na úhradu dlžnej sumy 47.832,46 eur.

1.2. Okresný súd právny vzťah medzi žalobcom a žalovanými posúdil ako vzťah

spotrebiteľský; prioritne sa zaoberal otázkou namietaného premlčania nároku. Zdôraznil, že žalovaní svoje zmluvné povinnosti platiť splátky medziúveru porušili; medziúver v dohodnutých splátkach nesplácali a na riadne splácanie úveru boli žalobcom vyzývaní upomienkami. Vzhľadom k uvedenému žalobca ku dňu 29. septembra 2017 vyhlásil okamžitú splatnosť úveru, v dôsledku čoho žalovaným vznikla povinnosť vrátiť žalobcovi celú dlžnú sumu zostatku úveru vo výške 47.832,46 eur. Pri posudzovaní dôvodnosti zosplatnenia úveru okresný súd aplikoval § 565 v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Konštatoval, že tieto upravujú len zákonné podmienky na zosplatnenie celého peňažného dlhu pre nezaplatenie splatnej splátky, avšak samé osebe nemajú vplyv na začiatok plynutia premlčacej doby. Začiatok premlčacej doby je upravený v § 103 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého *ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročný celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky*. Pre okresný súd z uvedeného ustanovenia nevyplývalo, že by začiatok plynutia premlčacej doby mal nastať až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní.

1.3. Okresný súd uzavrel, že nebolo sporné, že žalovaní poskytnutý úver riadne a včas nesplácali; nebolo sporné, že k zosplatneniu úveru došlo na základe omeškania so splátkou splatnou 1. júna 2017. Súd prvej inštancie nemal pochybnosť, že k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru bezpochyby došlo pre nezaplatenie splátky splatnej 1. júna 2017, od ktorej zročnosti začala plynúť premlčacia doba pre celý zosplatnený dlh. Trojročná premlčacia doba vyplývajúca z § 103 veta prvá Občianskeho zákonníka v spojení s § 1 písm. a) zákona č. 62/2020 Z. z. tak uplynula 5. júla 2020. Keďže žaloba bola podaná na súde až 25. septembra 2020, bola podaná oneskorene; žalobcovi nebolo možné premlčané právo priznať. Z uvedeného dôvodu okresný súd žalobu zamietol, považujúc uplatnený nárok za premlčaný.

1.4. O nároku na náhradu trov konania rozhodol aplikujúc § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) tak, že náhradu trov konania priznal v spore plne úspešným žalovaným.

2. Po podaní odvolania okresný súd postupom podľa § 80 CSP uznesením z 29. septembra 2022 č. k. 28Csp/28/2021-220 pripustil, aby do konania na miesto pôvodného žalobcu: Wüstenrot stavebná sporiteľňa, a. s., so sídlom Grösslingová 77, Bratislava, IČO: 31 351 026, vstúpila spoločnosť: EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803. Uznesenie sa stalo právoplatným dňa 26. októbra 2022.

3. Krajský súd v Trnave (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 27. februára 2023 č. k. 23CoCsp/62/2022-260 (ďalej len „napadnutý rozsudok“ alebo „napadnuté rozhodnutie“) odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (*prvá výroková veta*); o trovách rozhodol tak, že žalovaní 1/ a 2/ majú proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (*druhá výroková veta*).

3.1. Odvolací súd potvrdil rozsudok okresného súdu postupom podľa § 387 ods. 1 CSP; v podstatných záveroch, najmä pokiaľ ide o začiatok plynutia premlčacej doby, sa stotožnil so závermi okresného súdu. Zdôraznil, že predmetom odvolacieho konania vzhľadom na odvolacie námietky bolo preskúmanie správnosti postupu a napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie; posúdenie, či súd prvej inštancie správne určil, že žalobou uplatnený nárok je premlčaný, a teda,

či správne určil začiatok plynutia premlčacej doby.

3.2. Stotožnil sa s právnym záverom súdu prvej inštancie, že na prejednávanej vec je potrebné aplikovať § 53 ods. 9, § 101, § 103 a § 565 Občianskeho zákonníka a dodal, že vo všeobecnosti premlčacia doba celej zosplatnenej pohľadávky začne plynúť v zmysle § 103 druhá veta Občianskeho zákonníka odo dňa zročnosti nesplnenej splátky, pre ktorú sa stal zročným celý dlh a táto premlčacia doba je trojročná. V spotrebiteľských sporoch je potrebné aplikovať aj ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. V tomto smere poukázal na závery vyplývajúce z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. novembra 2022 sp. zn. 5Cdo/224/2021, v ktorom najvyšší súd vyslovil, že je potrebné ustáliť, kedy sa právo mohlo vykonať prvý raz (§ 101 Občianskeho zákonníka), teda kedy najskôr mohol veriteľ úspešne podať žalobu na súd. Najvyšší súd v citovanom rozhodnutí dospel k názoru, že veriteľ sa na súde mohol po prvý raz domáhať svojho práva prvý deň nasledujúci po uplynutí trojmesačnej doby plynúcej od omeškania spotrebiteľa so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatný celý dlh (za súčasného splnenia upozornenia na zosplatenie). Práve tento deň je teda najskorším dňom, kedy sa právo mohlo vykonať prvý raz, čo v danom kontexte znamená, že tento deň je aj začiatkom premlčacej doby práva požadovať splnenie celého dlhu, čím sa naplní i zámer zákonodarcu, aby premlčacia doba pri zosplatení celého dlhu nezávisela od vôle veriteľa. Premlčacia doba celého zvyšného dlhu pri strate výhody splátok v spotrebiteľských vzťahoch teda začne plynúť prvý deň nasledujúci po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh za podmienky, že v lehote uvedených troch mesiacov od omeškania uplynula tiež 15-dňová lehota na upozornenie spotrebiteľa. Až vtedy sa totiž môže veriteľ s úspechom obrátiť na súd prvýkrát (§ 101 Občianskeho zákonníka).

3.3. V prejednávanej veci sa odvolací súd stotožnil s názorom súdu prvej inštancie a za rozhodnú splátku, pre ktorú sa stal zročným celý dlh, považoval splátku splatnú k 1. júnu 2017, pretože právny predchodca žalobcu vyhlásil okamžitú splatnosť úveru dňa 29. septembra 2017 (krajský súd nesprávne uviedol 29. júla 2017 - poznámka dovolacieho súdu) a splátka, s ktorou boli dlžníci dňa 29. septembra 2017 v omeškaní 3 mesiace, bola práve splátka splatná ku dňu 1. júna 2017.

3.4. Na uvedené skutkové okolnosti odvolací súd aplikoval § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a konštatoval, že do omeškania s rozhodnou splátkou (splátka splatná dňa 1. júna 2017) sa dlžníci dostali dňa 2. júna 2017 a od uvedeného dňa plynie trojmesačná doba podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Trojmesačná doba v zmysle citovaného ustanovenia uplynula 4. septembra 2017 (za použitia § 122 ods. 3 Občianskeho zákonníka, keďže 2. septembra 2017 bola sobota) a tento deň je aj prvým dňom trojročnej premlčacej doby, ktorá uplynula dňa 4. septembra 2020. Ak potom žalobca (jeho právny predchodca) podal žalobu až dňa 25. septembra 2020, žaloba bola podaná až po uplynutí premlčacej doby. Ak aj žalobca uviedol, že mimoriadna splatnosť bola vyhlásená pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 20. júna 2017, ani v takom prípade by sa nič nezmenilo a premlčacia doba by uplynula dňa 21. septembra 2020.

3.5. Pokiaľ odvolateľ namietal, že už súd prvej inštancie mal zohľadniť zákon č. 62/2020 Z. z., podľa ktorého § 1 a § 8 sa premlčacia doba predlžuje od 35 dní, odvolací súd konštatoval, že táto námietka dôvodná nebola. Vychádzal z dôvodovej správy k uvedenému zákonu a konštatoval, že citované ustanovenia upravujú spočívanie iba tých lehôt, ktoré by v nimi uvedenom časovom rozpätí uplynuli a po odpadnutí prekážky ich plynutie pokračuje. Ustanovenia § 1, § 8 zákona č. 62/2020 Z. z. nemožno vykladať tak, že v danom vymedzenom období neplynú všetky premlčacie

doby, ktoré plynuli počas obdobia vymedzeného v citovaných ustanoveniach. Odvolací súd tak odvolateľovi nedal za pravdu pokiaľ tvrdil, že premlčacia doba mimo obdobia definovaného v § 1 a § 8 zákona č. 62/2020 Z. z. neplynula po dobu 35 dní, a z toho dôvodu by sa žalobou uplatnený nárok premlčal dňa 26. októbra 2020.

3.6. Odvolací súd konštatujúc správnosť záveru súdu prvej inštancie o premlčaní rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil, keď uzavrel, že k premlčaniu nároku došlo síce až 4. septembra 2020, a nie ako uviedol súd prvej inštancie 5. júla 2020, avšak stále pred podaním žaloby dňa 25. septembra 2020.

3.7. Nárok na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd priznal v odvolacom konaní plne úspešným žalovaným.

4. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP s tým, že navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu a rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

4.1. Pokiaľ uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP tvrdil, že rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci; odvolací súd na prejednávaný prípad neaplikoval právny predpis, ktorý aplikovať mal, resp. odmietol na inštitút premlčania aplikovať zákon č. 62/2020 Z. z., v dôsledku čoho dospel k nesprávnym právnym záverom.

4.2. Za právnu otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola riešená, považoval otázku aplikácie § 1 písm. a) zákona č. 62/2020 Z. z. v otázke neplynutia, resp. spočívania premlčacej doby pohľadávky v súkromnoprávnom vzťahu od 27. marca 2020 do 30. apríla 2020, a to nasledovne:

„Spočívá, resp. neplynie premlčacia doba pohľadávky v súkromnoprávnom vzťahu v období odo dňa účinnosti zákona č. 62/2020 Z. z., tzn. od 27. marca 2020 do 30. apríla 2020 bez ohľadu na to, či uplynutie tejto lehoty skončí v rozhodnom období?“

4.3. Dovolateľ poukázal na závery súdu prvej inštancie, na ktorých tento založil svoje rozhodnutie; svoju argumentáciu uvedenú v odvolaní proti rozsudku okresného súdu, ako aj závery odvolacieho súdu, ktorý konštatoval, že § 1 písm. a) zákona č. 62/2020 Z. z. upravuje spočívanie iba tých lehôt, ktoré by v tam špecifikovanom časovom rozpätí uplynuli a po odpadnutí prekážky plynutie pokračuje a zároveň, že § 1 písm. a) zákona č. 62/2020 Z. z. nemožno vykladať tak, že v danom vymedzenom časovom období neplynú (prerušujú sa) všetky premlčacie doby, ktoré plynuli počas obdobia špecifikovaného v citovanom ustanovení.

4.4. So záverom odvolacieho súdu uvedenom v predchádzajúcom bode sa dovolateľ nestotožnil a mal za to, že v zmysle zákona č. 62/2020 Z. z. lehoty v súkromnoprávných vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práva v období od účinnosti zákona do 30. apríla 2020 neplynú. Vyjadril názor, že zákon č. 62/2020 Z. z. sa má vykladať tak, že počas v zákone (č. 62/2020 Z. z.) uvedených období sa plynutie premlčacích lehôt z dôvodu pandémie COVID-19 prerušuje na zákonom špecifikované obdobie (35 dní); prerušenie sa pritom vzťahuje na všetky zákonné lehoty v súkromnoprávných vzťahoch, ktorých zmeškanie, resp. márne uplynutie, spôsobuje pre určitý subjekt práva negatívne dôsledky, teda najmä (aj) premlčaciu dobu. Premlčacie a prekluzívne doby sa v zákonom stanovených obdobiach pozastavili; premlčaciu dobu je potrebné o tieto dni predĺžiť; k predĺženiu premlčacej doby dochádza *ex lege*; každý kto bude tieto lehoty počítať, bude

musieť vziať do úvahy pravidlá mimoriadnej zákonnej úpravy. Aplikáciu zákona č. 62/2020 Z. z. nemožno obmedziť výlučne na prípady, pri ktorých by tieto doby v rozhodnom období uplynuli, nakoľko to zo zákona nevyplýva. Bolo by to aj nelogické a priečilo by sa to samotnému cieľu, ktorý zákonodarca prijatím zákona sledoval, a ktorým bolo pozastavenie plynutia lehôt počas pandémie. Z ustanovení zákona č. 62/2020 Z. z. vyvodil, že ak (premlčacia) doba začala plynúť pred 27. marcom 2020 bez toho, aby do tohto dňa uplynula, tak časový úsek 35 dní, počas ktorého premlčacia doba neplynie, musí byť zohľadnený v jej celkovej dĺžke, čo fakticky znamená, že sa o túto dobu (35 dní) premlčacia doba predlžuje.

4.5. Dovolateľ poukázal vo vzťahu k svojej argumentácii na závery vyplývajúce z rozhodnutí niektorých odvolacích súdov (uznesenia Krajského súdu v Prešove z 23. februára 2023 sp. zn. 5CoCsp/23/2022 a zo 6. decembra 2022 sp. zn. 13CoCsp/31/2022; uznesenie Krajského súdu v Trenčíne zo 7. decembra 2022 sp. zn. 19CoCsp/28/2022; uznesenie Krajského súdu v Žiline z 29. septembra 2022 sp. zn. 9CoCsp/41/2022).

4.6. Pokiaľ odvolací súd napadnuté rozhodnutie vo vzťahu k začiatku premlčacej doby založil na závere vyplývajúcom z rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/224/2021, s týmto záverom sa dovolateľ stotožnil (ak dôjde k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru podľa § 565 Občianskeho zákonníka, potom v zmysle § 103 Občianskeho zákonníka začína plynúť premlčacia doba pre všetky splátky úveru splatné do budúcnosti prvý deň nasledujúci po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh). Stotožnil sa aj so skutkovým záverom odvolacieho súdu, ktorý ako deň, ktorým premlčacia doba začala plynúť, ustálil deň 4. septembra 2017.

4.7. Ak dovolateľ uplatnil dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, zmätočnosťnú vadu ničím nekonkretizoval iba uviedol, že súdy nižších inštancií mu nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

4.8. Dovolateľ navrhol, aby dovolací súd odložil právoplatnosť potvrdzujúceho výroku I. rozsudku odvolacieho súdu; dôvod hodný osobitného zreteľa videl v možnej budúcej nevykonalosti, na základe právoplatného rozhodnutia, uhradených trov konania.

5. Žalovaní v písomnom vyjadrení k podanému dovolaniu navrhli, aby dovolací súd dovolanie žalobcu postupom podľa § 448 CSP zamietol a žalovaným priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

6. Vec prejednávajúci senát 2C podľa § 48 ods. 1 CSP postúpil uznesením z 27. marca 2025 sp. zn. 2Cdo/7/2024 vec veľkému senátu občianskoprávného kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“). Vyslovil názor, že § 1 zákona č. 62/2020 Z. z. dopadá len na tie premlčacie (prekluzívne) doby, ktoré uplynuli po 12. marci 2020 do dňa účinnosti zákona (ako to zákon č. 62/2020 Z. z. v § 1 písm. b) výslovne ustanovuje) a na tie, ktoré by uplynuli (a nárok by sa premlčal alebo prekludoval) v období od 25. marca 2020 do 30. apríla 2020 (ďalej aj „rozhodné obdobie“). Na plynutie ostatných premlčacích (a prekluzívnych) dôb ustanovenie § 1 zákona č. 62/2020 Z. z. dopad nemá a nemožno ho na plynutie týchto ostatných premlčacích dôb aplikovať. Pre úplnosť obdobný záver vyjadruje predkladajúci senát aj v súvislosti s aplikáciou § 8 zákona č. 62/2020 Z. z. (ktoré ale na prejednávanú vec nemá žiaden vplyv).

7. Veľký senát občianskoprávného kolégia najvyššieho súdu si po postúpení veci senátom 2C v súlade s § 48 ods. 4 CSP vyžiadal stanoviská Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, generálneho prokurátora Slovenskej republiky, Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, Právnickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave, Právnickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Právnickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici a Fakulty práva Paneurópskej vysokej školy v Bratislave.

7.1. Ministerstvo spravodlivosti v písomnom vyjadrení explicitne vyslovilo názor, že *ustanovenie § 1 zákona č. 62/2020 Z. z. sa týka len premlčacích lehôt a prekluzívnych lehôt, ktoré uplynuli po 12. marci 2020 do dňa účinnosti zákona (27. marca 2020) a premlčacích lehôt a prekluzívnych lehôt, u ktorých by došlo neuplatnením práva na súde k ich uplynutiu v čase od účinnosti zákona (27. marca 2020) do 30. apríla 2020.* V celom rozsahu sa tak priklonilo k záverom predkladajúceho senátu oproti záverom vysloveným v predchádzajúcich rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/99/2022 a 4Cdo/155/2023; ministerstvo sa priklonilo k teleologickému výkladu zákona realizovaného predkladajúcim senátom. Nad rámec argumentácie predkladajúceho senátu ministerstvo poukázalo na skutočnosť, že v prípade, ak by nedošlo k odklonu od názoru senátov 1C a 4C, došlo by takýmto extenzívnym a gramatickým výkladom k uplatňovaniu opatrenia ešte aj v roku 2030, čo by sa priečilo účelu a zmyslu mimoriadneho opatrenia.

7.2. Generálny prokurátor Slovenskej republiky sa v plnom rozsahu stotožnil s podľa jeho názoru precíznym a presvedčivo odôvodneným názorom predkladajúceho senátu. Vyslovil, že niet žiadneho racionálneho dôvodu, pre ktorý by malo zmysel, aby lehota, ktorá má uplynúť po 30. apríli, mala byť aplikáciou citovaného zákona predĺžená o 35 dní. Interpretácia (senátmi 1C a 4C) by nesledovala účel právnej úpravy, ktorým je nesporne odstránenie neželaných právnych následkov spojených s obmedzením mobility obyvateľstva v označenom období, a výlučne v označenom období.

7.3. Právnická fakulta Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach s názorom predkladajúceho senátu nesúhlasila. Je zrejmé, že vychádzala z textácie zákona (a teda z jazykovo-gramatického výkladu). Argumentáciou bolo, že

1/ Účel zákona bolo dosiahnuť to, aby účastníci právnych vzťahov sa počas rozhodného obdobia cítili bezpečne v tom zmysle, že im premlčacia doba v zákonom stanovenom úseku skutočne neuplynie.

K uvedenému predkladajúci senát uvádza, že premlčacím (prekluzívnym) dobám, ktorých koniec nespadal do rozhodného obdobia (zákon č. 62/2020 Z. z.), v žiadnom prípade v rozhodnom období nehrozilo uplynutie, nakoľko pre nich platila všeobecná premlčacia doba, v ktorej svoje práva bez obmedzení mohli uplatniť.

2/ Osobe, ktorá má právo a má ho uplatniť v určitej lehote, patrí celá táto lehota. Právo vykonať alebo nevykonať úkon má kedykoľvek v rámci tejto lehoty.

Predkladajúci senát uvádza, že jeho výkladom, prezentovaným v rozhodnutí o predložení veci veľkému senátu, nedochádza k popretiu konštatovania, že oprávnenému subjektu patrí celá lehota. Je pravdou, že oprávnený subjekt má právo vykonať úkon (uplatniť právo) kedykoľvek v tejto lehote. Nie je však výnimkou, že oprávnené subjekty majú v rámci plynutia premlčacej doby rôzne subjektívne a objektívne prekážky k uplatneniu práva (príkladmo dovolenka v zahraničí, práceneschopnosť, hospitalizácia, technické problémy s výpočtovou technikou, obstarávanie dôkazov); existencia týchto prekážok však neznamená spočívanie premlčacej doby v rámci jej

plynutia. Všeobecná premlčacia doba je v rámci jej trvania pomerne veľkorysá, aby oprávnený subjekt v rámci realizácie zásady vigilantibus iura scripta sunt svoje práva riadne uplatnil bez ohľadu týchto subjektívnych a objektívnych prekážok. Pokiaľ v danom prípade objektívna prekážka (sťaženie uplatnenia práva v dôsledku právnej úpravy) trvala iba 6,94 % počtu dní trojročnej premlčacej doby, nemožno dôvodne konštatovať, že by uplatnením výkladu predkladajúceho senátu došlo k „skráteniu“ premlčacej doby.

3/ Právnická fakulta namietala, že predkladajúci senát uplatnil reštriktívny výklad jasného legálneho textu.

7.4. Ostatné najvyšším súdom oslovené subjekty vyžiadané stanovisko ku dňu rozhodovania veľkého senátu nepodali.

8. Senát 2C predložil vec veľkému senátu najvyššieho súdu na rozhodnutie o dovolaní, pričom za kľúčovú považoval otázku vo väzbe na dovolateľom nastolenú otázku, či premlčacia doba (prípadne prekluzívna doba) v súkromnoprávných vzťahoch neplynie (spočíva) iba v prípade nárokov, ktoré by sa v rozhodnom období (od 27. marca 2020 do 30. apríla 2020) premlčali, alebo sa týka všetkých nárokov, u ktorých rozhodné obdobie (od 27. marca 2020 do 30. apríla 2020) je obsiahnuté vo všeobecnej premlčacej (prekluzívnej) dobe, v ktoromkoľvek čase jej plynutia.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) konajúci vo veľkom senáte (§ 35 v spojení s § 48 ods. 1 a 4 CSP) po zistení, že dovolanie bolo podané včas a na to oprávnenou osobou, že spĺňalo zákonom požadované náležitosti, vrátane riadneho vymedzenia dovolacieho dôvodu, pristúpil k skúmaniu splnenia podmienok prípustnosti dovolania. Dovolateľ namietal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom v otázke, *„či spočíva, resp. neplynie premlčacia doba pohľadávky v súkromnoprávnom vzťahu v období odo dňa účinnosti zákona č. 62/2020 Z. z., t. j. od 27. marca 2020 do 30. apríla 2020 bez ohľadu na to, či uplynutie tejto lehoty skončí v rozhodnom období?“*

10. Veľký senát občianskoprávného kolégia najvyššieho súdu predovšetkým skúmal, či postup senátu 2C bol v súlade s ustanovením § 48 CSP.

11. Z ustanovenia § 48 CSP vyplývajú dve podmienky pre postúpenie veci veľkému senátu, a to podmienka, že senát dospel k právnomu názoru, ktorý je odlišný od právneho názoru vyjadreného v skoršom rozhodnutí senátu najvyššieho súdu, resp. že sa chce odchyliť od právneho názoru vyjadreného v rozhodnutí veľkého senátu, a podmienka, že v uznesení o postúpení veci svoj odlišný právny názor odôvodní.

12. Po zistení, že postup senátu 2C bol v súlade s ustanovením § 48 CSP, pristúpil veľký senát občianskoprávného kolégia najvyššieho súdu (ďalej len „veľký senát“) k posúdeniu právnej otázky, pre ktorú mu bola vec postúpená na prejednanie a rozhodnutie, teda otázky, *či spočíva, resp. neplynie premlčacia doba pohľadávky v súkromnoprávnom vzťahu v období odo dňa účinnosti zákona č. 62/2020 Z. z., t. j. od 27. marca 2020 do 30. apríla 2020 bez ohľadu na to, či uplynutie tejto lehoty skončí v rozhodnom období?*

13. Odvolací súd rozhodol dovolaním napadnutým rozsudkom dňa 27. februára 2023.

14. Po rozhodnutí odvolacieho súdu najvyšší súd nastolenú právnu otázku (uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP) riešil v iných konaniach; v rozhodnutiach z 29. mája 2024 sp. zn. 1Cdo/99/2022 a z 26. septembra 2024 sp. zn. 4Cdo/155/2023.

14.1. Najvyšší súd v uznesení z 29. mája 2024 sp. zn. 1Cdo/99/2022 uviedol, že „Z dôvodovej správy k zákonu č. 62/2020 Z. z. vyplýva, že cieľom zákona je prijatie niektorých mimoriadnych opatrení v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a niektorých opatreniach v justícii. Medzi tieto opatrenia zákonodarca zaradil aj obmedzenie plynutia premlčacích a prekluzívnych lehôt v súkromnoprávných vzťahoch, resp. ich navrátenie v určených prípadoch, ako aj obmedzenie plynutia týchto procesných lehôt. Podľa dôvodovej správy „toto opatrenie môže prispieť k tomu, aby občania a podnikatelia nemuseli nevyhnutne vykonávať úkony potrebné pre uplatňovanie ich práv v súkromnoprávných vzťahoch v čase pandémie bez obavy, že by prišli o svoje práva v dôsledku premlčania alebo preklúzie. Navrhované ustanovenie je zamerané na súkromnoprávne vzťahy, t. j. právne vzťahy vznikajúce podľa predpisov súkromného práva najmä Občianskeho zákonníka a Obchodného zákonníka.“ Ustanovenie § 1 písm. a) sa týka všetkých premlčacích a prekluzívnych lehôt v súkromnoprávných vzťahoch, tak lehôt, ktoré i) začali plynúť pred nadobudnutím účinnosti zákona (27. marca 2020) a neuplynuli do 30. apríla 2020 (ďalej len „stanovené obdobie“), ii) lehôt, ktoré začali plynúť pred 27. marcom 2020 a ich koniec pripadol na stanovené obdobie, ako aj tých, ktoré iii) začali plynúť počas stanoveného obdobia a ich koniec nastal až po 30. apríli 2020. Pri všetkých prípadoch platí, že pri počítaní lehoty musí byť zohľadnené časové obdobie 27. marca 2020 až 30. apríla 2020.“ Právne posúdenie odvolacieho súdu, ktorý do premlčacej doby nezarátal obdobie, kedy premlčacia doba neplynula (27. marca 2020 - 30. apríla 2020), považoval dovolací súd za nesprávne.

14.2. Najvyšší súd sa v uznesení z 26. septembra 2024 sp. zn. 4Cdo/155/2023 priklonil k prv vyslovenému názoru iného senátu dovolacieho súdu (sp. zn. 1Cdo/99/2022), poukázal naň, považoval ho za prijateľný a uviedol, že sa nehodlá od neho odchýliť. Doplnil, že totožný prístup (ako pri aplikácii § 1 zákona č. 62/2020 Z. z.) je potrebné primerane aplikovať na ustanovenie § 8 písm. a) zákona č. 62/2020 Z. z., čo znamená, že všetky premlčacie a prekluzívne doby v súkromnoprávných vzťahoch spočívali okrem obdobia od 27. marca 2020 do 30. apríla 2020 aj v období od 19. januára 2021 do 28. februára 2021.

14.3. Veľký senát neidentifikoval žiadne iné rozhodnutie najvyššieho súdu, ktoré by (ku dňu rozhodnutia veľkého senátu) nastolenú právnu otázku riešilo. Okrajovo bola táto otázka nastolená vo veci, v ktorej najvyšší súd rozhodol uznesením z 11. decembra 2024 sp. zn. 3Cdo/47/2023, keď dovolateľ namietal, že *premlčacia doba by tak v danom prípade uplynula až dňa 14. mája 2022 (27. februára 2022 + 76 dní v zmysle zákona č. 62/2020 Z. z. ...)*. V označenej veci sa dovolací súd ale predmetnou právnou otázkou nezaoberal z dôvodu, že zistil odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v otázke aplikácie § 103 Občianskeho zákonníka v spotrebiteľských veciach, čo bolo dôvodom pre zrušenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

14.4. Ostatné dohľadané rozhodnutia najvyššieho súdu (napr. sp. zn. 2Cdo/220/2021 z 29. septembra 2021, sp. zn. 4Cdo/197/2020 z 5. marca 2021, sp. zn. 1Cdo/189/2022 z 28. marca 2023, sp. zn. 7Cdo/97/2022 z 30. marca 2023), prípadne Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález zo 17. augusta 2021 sp. zn. IV. ÚS 289/2021, nález z 20. apríla 2023 sp. zn. I. ÚS 51/2023), riešia iba otázku procesných lehôt, na ktoré dopadá ustanovenie § 1 zákona č. 62/2020 Z. z. v spojitosti

s § 2 ods. 1 citovaného zákona (*ustanovenie § 1 písm. a) platí rovnako aj pre lehoty ustanovené zákonom alebo určené súdom na vykonanie procesného úkonu v konaní pred súdom účastníkmi konania a stranami v konaní; v trestnom konaní to platí len o lehote na podanie opravného prostriedku pre obvineného, jeho obhajcu, poškodeného a zúčastnenú osobu*) s výnimkou nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) zo 17. júna 2025 č. k. III. ÚS 249/2025-34 (ďalej aj „nález“).

15. Nálezom zo 17. júna 2025 č. k. III. ÚS 249/2025-34 ústavný súd rozhodol, že rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 12. decembra 2024 č. k. 41Cob/47/2024-268 boli porušené základné práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

15.1. Z odôvodnenia nálezu vyplýva, že posudzoval práve vyššie nastolenú otázku predkladajúcim senátom, pričom poukázal aj na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/99/2022 a 4Cdo/155/2023. Ústavný súd vytkol všeobecnému súdu, že v čase jeho rozhodovania už najvyšší súd vyslovil k danej právnej otázke svoj právny záver; krajský súd opomenul prihliadnuť na opakovane vyslovený právny záver dovolacieho súdu a odchýlenie sa od tohto záveru dostatočne neodôvodnil. Krajský súd sporné ustanovenie (§ 1 zákona č. 62/2020 Z. z.) podľa záverov ústavného súdu vyložil v rozpore s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, a tým došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Práve táto skutočnosť bola dôvodom pre zrušenie rozhodnutia odvolacieho súdu. Ústavný súd sa ďalej zaoberal otázkou výkladu sporného ustanovenia. Jeho argumentácia spočívala predovšetkým na jazykovo-gramatickom výklade sporného ustanovenia, keď vyslovil, že súhlasí s krajským súdom, že zmyslom sporných ustanovení bolo reagovať na obmedzené možnosti domáhať sa práv na súde v dôsledku protipandemických opatrení, pričom ale s argumentom, že protipandemické opatrenia obmedzili uplatnenie len tých práv, ktoré sa premlčali v rozhodnom období, nemožno bezvýhradne súhlasiť. Konštatoval, že *obmedzené možnosti nemali len tí, ktorých práva sa v rozhodnom období premlčali, ale rovnako aj tí, práva ktorých sa premlčali až po rozhodnom období*. Ústavný súd tiež uviedol, že *právny záver krajského súdu, že sa predĺžilo len plynutie v rozhodnom období uplynutých premlčacích lehôt, by v súvislosti s protipandemickými obmedzeniami boli zvýhodnení tí, ktorých právo sa premlčalo posledný deň rozhodného obdobia tým, že premlčacia doba sa predĺžila (o 35 a 41 dní), oproti tým, ktorých právo sa premlčalo deň po skončení rozhodného obdobia, keďže premlčacia doba by bola fakticky skrátená (o 35 a 41 dní)*.

16. Veľký senát občianskoprávného kolégia najvyššieho súdu po oboznámení sa s obsahom spisu, dôvodmi senátu 2C uvedenými v rozhodnutí o postúpení veci v zmysle § 48 ods. 1 CSP, tiež stanoviskami vyžiadanými v zmysle § 48 ods. 4 CSP a nálezom ústavného súdu zo 17. júna 2025 č. k. III. ÚS 249/2025-34, sa nestotožňuje s právnym názorom senátu, ktorý mu vec postúpil. Naopak veľký senát najvyššieho súdu sa pridŕžiava a súhlasí s právnym názorom vyjadreným v skorších rozhodnutiach najvyššieho súdu, a to v uzneseniach sp. zn. 1Cdo/99/2022 z 29. mája 2024 a sp. zn. 4Cdo/155/2023 z 26. septembra 2024, ktorého správnosť potvrdil aj nález ústavného súdu zo 17. júna 2025 č. k. III. ÚS 249/2025-34 a stanovisko Právnickej fakulty Univerzity Pavla

Jozefa Šafárika v Košiciach opierajúce sa o jazykovo-gramatický výklad sporného ustanovenia (§ 1 zákona č. 62/2020 Z. z.).

17. Na základe uvedeného odpovedá veľký senát najvyššieho súdu na dovolateľom nastolenú právnu otázku, pre ktorú mu bola vec postúpená na prejednanie a rozhodnutie tak, že *premlčacia doba pohľadávky v súkromnoprávnom vzťahu v období odo dňa účinnosti zákona č. 62/2020 Z. z., t. j. od 27. marca 2020 do 30. apríla 2020 spočíva, resp. neplynie bez ohľadu na to, či uplynutie tejto lehoty v rozhodnom období skončí.*

18. Zhrnúc vyššie uvedené možno uzavrieť, že ak odvolací súd vychádzal z názoru, že ustanovenia § 1 a § 8 zákona č. 62/2020 Z. z. upravujú *spočívanie iba tých lehôt, ktoré by v rozpätí od 27. marca 2020 do 30. apríla 2020 uplynuli a po odpadnutí prekážky (uplynutí zákonom vymedzeného obdobia) ich plynutie pokračuje.* Ustanovenia § 1 a § 8 zákona č. 62/2020 Z. z. nemožno vykladať tak, že vo vymedzenom časovom období neplynú všetky premlčacie doby, ktoré plynuli počas vymedzeného obdobia (od 27. marca 2020 do 30. apríla 2020), jeho rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení. Dovolanie dovolateľa v tejto otázke treba preto podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, resp. § 421 ods. 1 písm. a) CSP (keďže po rozhodnutí odvolacieho súdu bola otázka nastolená dovolateľom podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP vyriešená) považovať za prípustné a zároveň aj dôvodné, keďže v tejto otázke došlo k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

19. Z uvedených dôvodov dovolaciemu súdu neostala iná možnosť, ako dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spolu s rozsudkom súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie (§ 449 a § 450 CSP). Okresný súd sa bude musieť v ďalšom konaní vysporiadať aj s otázkou relevantnosti zosplatnenia úveru v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka a judikátu R 34/2025.

3.**R O Z H O D N U T I E**

Pri fikcii doručenia sa elektronický dokument považuje za doručený až po uplynutí úložnej lehoty v zmysle § 32 ods. 2 zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov a nie v posledný deň úložnej lehoty.

(uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. novembra 2025 sp. zn. 1VCdo/8/2025)

Z o d ô v o d n e n i a:

1. Okresný súd Nové Zámky (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 5. septembra 2022 č. k. 9C/17/2022-77 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, a žalovanej priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) uznesením zo 14. decembra 2023 sp. zn. 7Co/1/2023 odvolanie žalobkyne proti rozsudku súdu prvej inštancie odmietol podľa § 386 písm. a) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) a žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odmietnutie odvolania právne odôvodnil ustanovením § 32 ods. 1, ods. 2 a ods. 5 písm. b) bod 1 zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o e-Governmente“). Vecne dôvodil, že rozsudok súdu prvej inštancie bol právnej zástupkyňi žalobkyne dňom 14. septembra 2022 uložený do elektronickej schránky. Od nasledujúceho dňa po dni uloženia začala žalobkyni plynúť pätnásťdňová úložná lehota, ktorá uplynula dňom 29. septembra 2022 (vo štvrtok). Nasledujúcim dňom - 30. septembrom 2022 - začala plynúť žalobkyni lehota pätnásť dní na podanie odvolania, a táto uplynula 14. októbra 2022 (v piatok). Odvolanie bolo podané 17. októbra 2022, teda po uplynutí zákonnej lehoty na jeho podanie. Nezohľadnil skutočnosť, že elektronická doručka uvádza ako dátum doručenia 30. september 2022, zdôrazniac, že právna udalosť márneho uplynutia lehoty určenej podľa dní nastáva uplynutím 24.00 hod. posledného dňa lehoty, a nie 00.00 hod. nasledujúceho dňa. Stotožnil sa s právnymi závermi vyslovenými v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) sp. zn. 8Cdo/25/2023, nezohľadňujúc odlišný právny názor vyslovený dovolacím súdom v rozhodnutí sp. zn. 3Obdo/6/2022.

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj len „dovolateľka“) dovolanie. Dovolanie odôvodnila ustanovením § 420 písm. f) CSP, t. j. nesprávnym procesným

postupom súdu znemožňujúcim strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Navrhla zrušiť napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Uviedla, že odvolanie žalobkyne proti rozsudku súdu prvej inštancie bolo podané včas. Posledný deň lehoty na podanie odvolania pripadol na sobotu 15. októbra 2022, odvolanie bolo podané najbližší nasledujúci pracovný deň (17. októbra 2022), teda v zákonnej lehote. Notifikácia o doručení rozsudku súdu prvej inštancie bola právnomu zástupcovi žalobkyne doručená do jeho elektronickej schránky 14. septembra 2022 o 08:04:18 hod. Rozsudok sa považuje za doručený márnym uplynutím úložnej lehoty, t. j. dňom nasledujúcim po uplynutí úložnej lehoty. Úložná lehota plynula ešte počas celého dňa 29. septembra 2022 a až nasledujúcim dňom sa považuje rozsudok za doručený. Aj na elektronickej doručke je uvedený dátum 30. september 2022. V notifikácii o doručení rozsudku súdu prvej inštancie je uvedené, že pri doručovaní správy sa uplatňuje fikcia doručenia; po uplynutí dátumu doručenia a neprevzatí správy sa doručovaná správa považuje za doručenú. Ak by mala platiť právna konštrukcia odvolacieho súdu, ustanovenie § 32 ods. 5 písm. b) bod 1 zákona o e-Governmente by muselo znieť tak, že elektronická úradná správa sa považuje za doručení dňom, v ktorom uplynie úložná lehota; platné znenie uvedeného ustanovenia však obsahuje slovné spojenie „márnym uplynutím úložnej lehoty“. Svoju argumentáciu podporila odkazom na rozhodnutie dovolacieho súdu z 23. februára 2022 sp. zn. 3Obdo/6/2022, publikované v Zbierke rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako R 26/2022.

4. Žalovaná sa k podanému dovolaniu žalobkyne nevyjadрила.

5. Prejednávajúci senát 6C podľa § 48 ods. 1 CSP postúpil vec uznesením z 27. marca 2025 sp. zn. 6Cdo/89/2024 veľkému senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu (ďalej len „veľký senát“). Vyslovil názor, že elektronický dokument sa podľa § 32 ods. 2 a 5 zákona o e-Governmente považuje za doručený márnym uplynutím úložnej lehoty; úložná lehota na účely tohto zákona je lehota, počas ktorej je uložená elektronická úradná správa považovaná za nedoručenú, preto nemožno za deň doručenia považovať jej posledný deň, ale až deň nasledujúci. Rovnaký právny záver bol konštatovaný aj v rozhodnutí najvyššieho súdu z 23. februára 2022 sp. zn. 3Obdo/6/2022, publikovanom v Zbierke rozhodnutí najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako R 26/2022. Rozdielny právny názor vyslovil najvyšší súd v rozhodnutí z 26. septembra 2023 sp. zn. 8Cdo/25/2023 konštatujúc, že k márnemu uplynutiu úložnej lehoty došlo jej posledným dňom. Právna udalosť márneho uplynutia lehoty určenej podľa dní nastáva uplynutím 24:00 hod. posledného dňa lehoty a nie 00:00 hod. nasledujúceho dňa (pozn.: doručovanie sa vykonávalo podľa znenia príslušných ustanovení účinných do 31. októbra 2022).

6. Veľký senát si pred pristúpením k rozhodovaniu podľa § 48 ods. 4 CSP vyžiadal stanoviská ministra spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „minister“), generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) a právnických fakúlt Univerzity Komenského v Bratislave, Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Trnavskej univerzity, Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici a Paneurópeskej vysokej školy. Svoje stanoviská zaslali

minister, generálny prokurátor a právnické fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici a Trnavskej univerzity.

7. Minister zastáva názor, že úložná lehota podľa § 32 ods. 5 zákona o e-Governmente nemôže uplynúť v priebehu posledného dňa. Márne uplynutie lehoty nastáva až v nasledujúci deň od 00:00 hod., nakoľko lehota určená podľa dní končí s prechodom na nasledujúci deň.

8. Generálny prokurátor vyslovil názor, že úložná lehota podľa § 32 ods. 5 písm. b) zákona o e-Governmente je lehotou prepadnou. Ak sa správa vyzdvihne v lehote, má vyzdvihnutie účinky doručenia v deň vyzdvihnutia správy. Ak sa správa vyzdvihne po lehote, vyzdvihnutie už právne účinky doručenia nemá. Ak lehota prepadne, správa sa považuje za doručení posledný deň lehoty (má sa za to, že k vyzdvihnutiu došlo v tento deň).

9. Katedra občianskeho práva Právnickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach sa priklonila k názoru, že pri uplatnení fikcie doručenia sa elektronický dokument považuje za doručení až po uplynutí úložnej lehoty a nie v jej posledný deň.

10. Katedra občianskeho a obchodného práva Právnickej fakulty Trnavskej univerzity sa v stanovisku nezjednotila. Časť katedry zastáva názor, že dňom doručenia je posledný deň úložnej lehoty, nakoľko pri neprevzatí zásielky v úložnej lehote je dorúčením okamih márneho uplynutia úložnej lehoty a na určenie okamihu doručenia nie je potrebné vyčleňovať celý deň. Druhá časť katedry sa priklonila k názoru, že 15. deň je posledným dňom úložnej lehoty a dňom doručenia je 16. deň, keďže zákon explicitne vyjadruje, že počas úložnej lehoty sa zásielka považuje za nedoručenú; posledný deň úložnej lehoty preto nemožno považovať za deň doručenia.

11. Katedra občianskeho a pracovného práva Právnickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici sa vo svojom stanovisku zaoberala inou otázkou a k problematike prejednávanej v tejto veci sa nevyjadrila.

12. Veľký senát najvyššieho súdu ako súd dovolací (§ 35 CSP v spojení s § 48 ods. 1 a 4 rovnakého zákona) preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu z hľadiska nastolenej otázky, či pri fikcii doručenia sa elektronický dokument považuje za doručení až po uplynutí úložnej lehoty v zmysle § 32 ods. 2 zákona o e-Governmente alebo sa za doručení považuje v posledný deň úložnej lehoty.

13. Jedna názorová línia je prezentovaná v rámci rozhodnutia najvyššieho súdu z 26. septembra 2023 sp. zn. 8Cdo/25/2023, kde najvyšší súd vyslovil, že podľa § 32 ods. 5 písm. b) bodu 1 zákona o e-Governmente došlo k márnemu uplynutiu úložnej lehoty jej posledným dňom. Právna udalosť márneho uplynutia lehoty určenej podľa dní nastáva uplynutím 24.00 hod. posledného dňa lehoty a nie 00.00 hod. nasledujúceho dňa.

14. Druhá názorová línia (v zhode s rozhodnutím R 26/2022) tvrdí, že pri fikcii doručenia sa elektronický dokument považuje za doručení až po uplynutí úložnej lehoty v zmysle § 32 ods. 2 zákona o e-Governmente a nie v posledný deň úložnej lehoty.

15. Podľa § 29 ods. 2 zákona o e-Governmente účinného do 31. októbra 2022 (pozn: i nižšie citované znenia ustanovení zákona sa uvádzajú v znení do 31. októbra 2022) do vlastných rúk sa elektronicky doručujú elektronické dokumenty, ktoré sú podľa tohto zákona z hľadiska právnych účinkov totožné s dokumentom v listinnej podobe, o ktorom osobitné predpisy ustanovujú, že sa doručujú do vlastných rúk.

16. Podľa § 29 ods. 3 zákona o e-Governmente doručením do vlastných rúk sa na účely elektronického doručovania rozumie doručenie, pri ktorom sa vyžaduje potvrdenie doručenia zo strany adresáta alebo osoby, ktorej je podľa osobitných predpisov možné doručovať namiesto adresáta (ďalej len „prijímateľ“), formou elektronickej doručenky odoslanej odosielateľovi.

17. Podľa § 30 ods. 1 zákona o e-Governmente elektronicou doručenkou sa rozumie elektronický dokument obsahujúci údaj o dni, hodine, minúte a sekunde elektronického doručenia, identifikátor osoby prijímateľa, identifikátor osoby odosielateľa a identifikáciu elektronickej úradnej správy a elektronických dokumentov, ktoré sa elektronicky doručujú; identifikácia elektronickej úradnej správy a elektronických dokumentov musí zabezpečiť vytvorenie logickej väzby na túto správu a dokumenty, ktoré obsahuje.

18. Podľa § 32 ods. 1 zákona o e-Governmente uložením elektronickej úradnej správy sa rozumie okamih, odkedy je elektronická úradná správa objektívne dostupná prijímateľovi v elektronickej schránke adresáta.

19. Podľa § 32 ods. 2 zákona o e-Governmente úložnou lehotou na účely tohto zákona je lehota, počas ktorej je uložená elektronická úradná správa považovaná za nedoručenú. Úložná lehota je 15 dní odo dňa nasledujúceho po dni uloženia elektronickej úradnej správy, ak osobitný predpis neustanovuje inú lehotu.

20. Podľa § 32 ods. 5 písm. b) zákona o e-Governmente elektronická úradná správa, vrátane všetkých elektronických dokumentov, sa považuje za doručенú, ak nie je adresátom orgán verejnej moci a doručuje sa do vlastných rúk, dňom, hodinou, minútou a sekundou uvedenými na elektronickej doručenke alebo márnym uplynutím úložnej lehoty podľa toho, ktorá skutočnosť nastane skôr, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvedel.

21. V posudzovanom prípade odvolací súd odmietol odvolanie žalobkyne ako oneskorene podané. Pre tento záver bolo významné posúdenie momentu doručenia rozsudku súdu prvej inštancie, od čoho sa následne odvíja plynutie lehoty na podanie odvolania. Odvolací súd nezohľadnil skutočnosť, že elektronická doručenka uvádza ako dátum doručenia 30. september 2022, zdôrazniac, že právna udalosť márneho uplynutia lehoty určenej podľa dní nastáva uplynutím 24.00 hod. posledného dňa lehoty, a nie 00.00 hod. nasledujúceho dňa.

22. Vec prejednávajúci senát 6C sa nestotožnil s právnym názorom vysloveným v danej veci odvolacím súdom a prikláňa sa k názoru, ktorý reprezentuje druhá názorová línia (viď ods. 14. tohto uznesenia).

23. Doručovanie súdnych písomností je dôležitým procesným úkonom súdu, ktorý umožňuje subjektom konania oboznámiť sa so stavom a priebehom konania, ako aj s procesnými právami, ktoré im priznáva zákon a procesnými povinnosťami, ktoré im ukladá zákon alebo súd. Keďže meritórne rozhodnutie súdu je výsledok, ku ktorému vlastne celé konanie smeruje, doručeniu rozsudku je zo strany súdu potrebné venovať náležitú pozornosť. Pre splnenie povinnosti súdu doručiť rozsudok (ale aj akúkoľvek inú písomnosť) je nevyhnutné účinné doručenie, tzn. preukázateľné splnenie predpokladov pre vyvodenie záveru o doručení (reálne prevzatie písomnosti adresátom, alebo splnenie zákonných predpokladov pre vyvodenie fikcie doručenia). Ak má adresát rozsudku aktivovanú elektronickú schránku podľa zákona o e-Governmente, súd rozsudok doručuje do jeho elektronickej schránky. Rozsudok je doručený jeho prevzatím adresátom z elektronickej schránky (uložená správa sa adresátovi sprístupní po potvrdení elektronickej doručenky), alebo sa v zmysle § 32 ods. 5 písm. b) zákona o e-Governmente považuje za doručený márnym uplynutím pätnásťdňovej úložnej lehoty (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2022, 898 – 902 s).

24. V nadväznosti na súhlasné stanoviská (ods. 7., 9. a čiastočne i ods. 10. tohto uznesenia) súladné s prezentovaným názorom senátu 6C, s ktorým sa stotožnil aj veľký senát občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, s odkazom na argumentáciu uvedenú vyššie, veľký senát konštatuje, že pri fikcii doručenia sa elektronický dokument považuje za doručený až po uplynutí úložnej lehoty stanovenej v § 32 ods. 2 zákona o e-Governmente a nie v posledný deň úložnej lehoty. Smerodajným pre tento záver je prvá veta § 32 ods. 2 zákona o e-Governmente, podľa ktorej úložnou lehotou na účely tohto zákona je lehota, počas ktorej je uložená elektronická úradná správa považovaná za nedoručenú. Je preto zrejmé, že počas plynutia tejto lehoty (od prvého do posledného dňa) nemôže nastať fikcia doručenia a táto nastáva až po jej uplynutí, t. j. nasledujúci deň.

25. Keď potom odvolací súd vychádzal z opačného právneho názoru, čo malo za následok odmietnutie odvolania ako oneskorene podaného, došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces § 420 písm. f) CSP.

26. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu zaujala už pred účinnosťou CSP záver, podľa ktorého o znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka občianskoprávneho konania ide tiež v prípade postupu súdu, ktorý sa z určitého dôvodu odmietne zaoberať meritom veci (odmietne podanie alebo konanie zastaví alebo odvolací súd odmietne odvolanie), hoci procesné predpoklady pre taký postup neboli dané (viď napríklad R 23/1994 a R 4/2003, prípadne aj 1Cdo/41/2000, 2Cdo/119/2004, 3Cdo/108/2004, 3Cdo/231/2008, 4Cdo/20/2001, 5Cdo/434/2012, 6Cdo/107/2012, 7Cdo/142/2013 či 3Cdo/98/2015).

27. Dovolacím súdom konštatovaná procesná vada zmätočnosti uvedená v ustanovení § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť dovolania; zároveň je však tiež dôvodom, so zreteľom na ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie bez ďalšieho zrušiť.